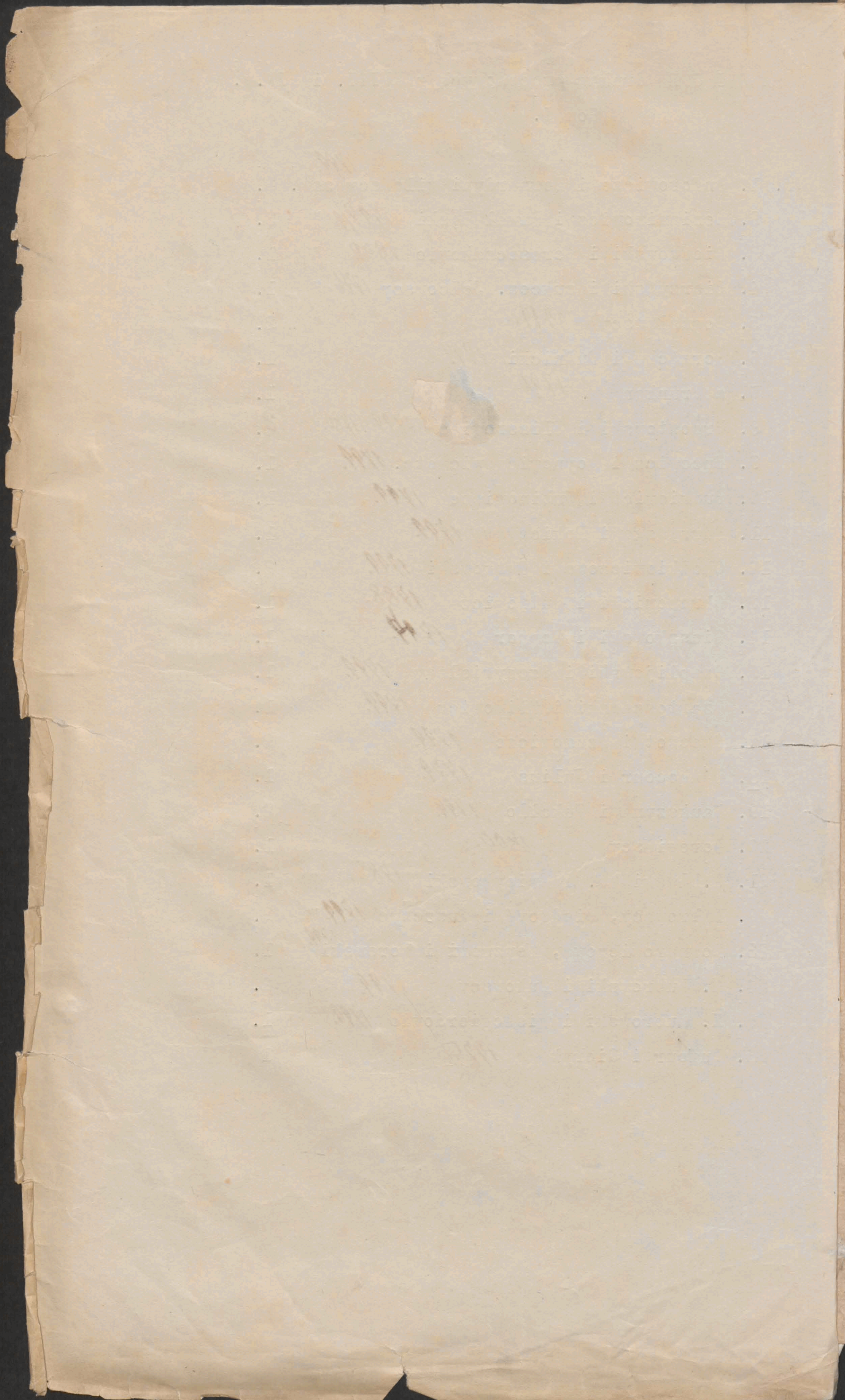
Z B I O R druków procesowych z XVIII. i XIX.w.

Tom I.

Nr. 1. Anforowicze i Bernardyni wileńscy 1799. szt. 2.
" 2. Beniaminowicz i Paweł Łęski 1797/9 " 3.
" 3. Bieńkowski i Wereszczakowie 1800 " 1.
" 4. Bierzyński i sukces. Jelcowscy 1776. " 1.
" 5. Bogusławscy 1799. " 2.
" 6. Borzęcka i Rudnicki 1799. " 1.
" 7. a Brünken r. 1790. " 1.
" 8. Brzostowski i Eliaszowicz 1799. i 1780. " 3.
" 9. Bucewicz i Woynowiczowie etc. 1799. " 1.
" 10. Budkiewicz i Rubinowicze 1799. " 1.
" 11. Burzyńska i Rokiccy 1799. " 1.
" 12. Chodkiewiczowa i Rutkowski 1799. " 2.
" 13. Chrapowicki i Wulfowicz 1788. " 1.
" 14. Cieszkowski i Tepper 1776. " 1.
" 15. Czaplijewski i Szczygielscy 1799. " 1.
" 16. Czartoszewski i Klimowicz 1799. " 1.
" 17. Czeczot i Szumowicze 1799. " 2.
" 18. D'Abocour i Julius 1779. " 1.
" 19. Daukszyna i Tukałło 1799. " 2.
" 20. Derewińscy 1800. " 1.
" 21. X.Dłuski bp. i Swieykowski 1785. " 1.
" 22. Dąbrowscy, Giedroyć i Ruszczyc 1799. " 2.
" 23. Downarowiczowa, Meyzneri i Morawski 1799. " 1.
" 24. X. Dubrowski i Żukowscy 1799. " 2.
" 25. X. Dubrowski i Wissogierdowie 1799. " 1.
" 26. Dufour i Gieryk 1775. " 1

ODPOWIEDZ

Ze Strony W. JP. Józefa Czaplijewſkiego Rotmiſtrza Wołkowyſkiego.

PRZECIWKO

JPanom Antoniemu i Teresie Szczygielſkim Horodniczym Mińſkim.

§.

Poſtać dobrana, aby omamiać patrzących oczy, reprezentacyą ubóſtwa w wielu mieyscach podpomogłszy JP. Szczygielſkiemu, ośmiela iego tak daleko, iż lubo nayotwartsze popiera fałsze, lubo z zamętu nie ſtosownych tranzaktow i Dekretow, Osoby i pretensyi Czaplejewſkiego nie tyczących się sam siebie wyprowadzić nie zdoła, iżby nieprzyznał się do nie ſlusznego odwlekania ſkutkow przyznanego Obligu, przecież narzuca przeciwnych, a siebie wiążących tyle zarzutow, iż bez wyrezelwowania zoſtawić onych niepodobna.

Gdy więc na odpor piennych zamiarow Szczygielſkiego, to nayprzód ma ſtanowić uwagę, czy Franciszek Szczygielſki ze spadku, lub własnego nabycia, osięgnoł Aktorſtwo wieczyſte Folwarku Kobylakow, a zatym, czy mógł chociaż nieprzyznanym Zapisem rezygnować rzeczone Dziedzictwo Mateuszowi Szczygielſkiemu, a z tey miary, czy Prawo daru w 1768 Febr: 13. walor poruszyć się nie mogący zaymuię. *To ułatwi Punkt pierwszy.*

Czy Mateusz Szczygielſki po przeżyciu swoiego Prawodawcy Franciszka, na mocy wieczyſtego Zapisu przez Intromiſsyą obiowszy Kobylaki, lubo w lat dwie przez Brata swoiego Antoniego dziś pozwanego expulsyinym naiazdem wygnany, i iako w równym spadku z tymże Antonim po Franciszku ſtoiący, i iako Donataryusz mógł na Folwarku rzeczonym hipotekować własne długi, mianowicie 8000. złł: Obligiem przyznanym dla Jana Szczygielſkiego ſłużącym, i czy Kobylaki powinny, deportować one, *Wyrezelwuie Punkt drugi.*

Naoſtatek, czy proceder Eysymontow o grunta, czyli drobną cząſtkę w tym Folwarku, i nabycie po Andrzeiu Szczygielſkim przez Antoniego wyzuć trafi Mateusza z należności Kobylakow, i czy spor o Aktorſtwo wymyslony, zdolnym iest zaſtanowić satisfakcyą Obligowi, a ztąd, czy dać się może Remiſsa do Ziemſtwa Wołkow: lub Konſt: 1776 wykonaną będzie. *Obiaśni Punkt trzeci.*

Sprawiedliwość równa dla wszyſtkich ubespiecza Czapleiewſkiego, że obróty przeciwne, ieżeli szczęsliwemi były znaleść połowę wyrokuiących za sobą, ieżeli reprezentacye JP. Antoniego

go zachwiały w ówczas prosty myslenia sposob, mniemam, że w tym kole, zkąd ukrzywdzony, zawsze z pociechą, i nadgrodą odchodzi, żadnego występny nie uzyszcze względu.

A tak co do 1go.

§.

Ze głównym obiektem ninieyszego sporu, iest podstępek Franciszka Szczygielskiego daru dla Mateusza Brata Folwarku Kobylakow Dawcy, że gdy wzaiemna między stronami zgoda, upewnia być Franciszka nieprzeczonym Dziedzicem, Ante Actum wyrzeczenia się, zostaie więc nayprzód dosledzać, czy nadmieniony Folwark spadkiem po Przodkach Franciszkowi dostał się, czy przez iego samego nabyty, oczym naypotrzebnieysza wiadomość, ułatwi in consequenti przekonanie, iakiemi to tranzaktami podług mysli Prawa, dorobkowy maiątek rozrządzać się może.

Nikt lepiey wiadomym nie był o własnych interessach, nikt pewnieyszey prawdy wyrazić nie mógł, z czyiey głowy posiada maiątek; iak sam niekwestyonowany Dziedzic Franciszek Szczygielski, wiara nieinteressowanemu iego wyznaniu wypływa z pobudek rozumu, i z tego uszanowania wieczno trwałych Zapisow, iakie dopełniać każdy Obywatel iest winnym.

W darownym Prawie wywiodł przechod Folwarku Kobylakow Franciszek Szczygielski, aż do swoiey kupli przez następne szczegóły: 1mo: Zeszły Dorohostayski zbył Kobylaki Cherubinowi, i samey z Adamowiczow Mozyrkom. 2do: Maciey Mozyrko przez Testament rezygnował Aktorstwo Siestrzanowi, swemu Jerzemu Koreywie. 3tio: Zaś Jerzy Koreywa przez czas nie mały possyduiąc ten Folwark, takoż rozrządzeniem Testamentowym zapisał Franciszkowi Szczygielskiemu, a tak główna maiętność Kobylaki czyli Łapiennica, że przez Franciszka Szczygielskiego nabytą została, nayotwartszy iest dowod.

Powtóre: W trakcie dzierżenia swoiego Franciszek, różne poczynił skuple w gruntach, i przynależnościach, oczym osobne dał świadectwo bez wyszczegulnienia Osob, od których nabył.

Wyraził też Wioskę Kobylaki Poddanemi osiadłą, drugą Wieś Sedelniki, takoż z mieszkaniem połowę Sadziby Poddanego Tarancieja w rzeczonych Sedelnikach, w 500. złł. JPP. Eysymontom zastawionego, z wolnym onego okupem, Prawami wieczystemi od JP. Woronki nabyte, udzielne grunta, łąki, i Lasy Tołoczkowskie zwane, od zeszłego Wiktorego Krzywkowskiego Obożnego Grodzień: kupione z Poddanym Tomaszem Zabłockim na Tołoczkowszczyznie mieszkaiącym, wyszczegulnił koleią Włoscianina Kazimierza Dudara we Wsi Wolizarkach, Macieia Dudara we Wsi Ulezłach osadzonych, których nabył wiecznością od Jerzego Eysymonta, z Pustkami po rozeyściu niektórych Rolnikow, naostatek wytknoł przykupione grunta przez siebie Nowiny zowiące się od Podkom: Wołkowyskiego Chłusowicza.

Spłyciwszy takim obrządkiem do swoiego dziedzictwa Folwark Kobylaki, z mnożywszy ony osobistemi przykuplami Franciszek Szczygielski, nic z iego ku pożytkowi dalszych owych Sukces-

cessorow nie wyłączył, lecz co tylo wymienił per specificum, i co pod zamknięciem ogulnych attynencyow, czyli obszarow naydowało się; wszystko tu skutkiem dobrowolności, i chęci nadgrodzenia zasług Bratu swoiemu Mateuszowi Szczygielskiemu darował, a tym samym cisnącego się dzisiay JP. Antoniego, oraz Andrzeia i tych wszystkich, ktorzy mogliby interpretować dla siebie spadek; usunoł, a tylo wolne rządzenie do zeyścia sobie warował, *pzzekonywa o tym postanowieniu Prawo 1768 Febr: 13. w Produkcie złożone.*

§.

Z powodu nieprzyznania tego Zapisu darownego, głowny stawi zarzut Antoni Szczygielski, iż podług Art: 1. z Roz: 7. iest on nikczemny.

℞. Nic pewnieyszego nad to, że wszelkie Prawa na przedaż, lub wybycie Ziemi, powinny zyskiwać roboracyą przed Aktami.

Lecz ktoż obok wyprzeczy? Ze każde Prawidło ma swoią wyłącznią, i ieden Statut zawierać w sobie przeciwnościow zdolnym nie iest. —

Troskliwość Prawodawstwa, z wielorakich pobudek staneła na tym, aby wybywca oddalaiąc swoich pokrewnych, przenosząc los ich i Aktorstwo w dom obcy przed Urzędem nie poruszoną wolę własną oświadczył, i rozmyslnego postempku dowiodł. Jedynie dla tego, że Art: 17. z Roz: 3. spadki ze Krwi nayblizszym w Dobrach Dziadowskich przeznaczyły, a 7. z Roz: 8. zakazał, aby bez wymienionych w im przyczyn, nikt od Sukcessyi oddalonym nie został, toż Konst: 1368. 1578. *de injuriosis* zatwierdziły.

Wielorakie Ustawy dały poznać całemu Obywatelstwu, iż Dziadowski maiątek przez głowy Oycow przechodzi na Wnukow, i onych oddalenie sprzeczaiąc, przepisały Regułę, że wtenczas tey natury tranzakta będą ważnemi, gdy przyznanie przed Urzędem zatwierdzi, *czytać Art:* 1. z Roz: 7.

Co się zaś tycze dorobkow przez się nabytego Imienia rzeczony Statut uczynił Excepcyą, dozwalaiąc: iż każdy własną kuplę testamentem rezygnować może, w prowadzam ku przekonaniu, słowa Art: 2. z Roz: 8.

„ Ustawuiemy kiedyby kto na rzeczy swe, majętność ruchomą, i
„ toż na Imiona wszelakim sposobem nabyte, chciał testament
„ czynić, tedy każdy takowy będąc zdrowy, albo chory tylko-
„ by przy dobrey pamięci zdrowy na rozumie był, wolno mu
„ będzie rzeczy swe także Imiona przez niego samego naby-
„ te (iednakże nie Oyczyste, ani Macierzyste Imiona) ko-
„ mu chcąc według dobrey woli swey tak Duchownym Oso-
„ bom, iakoteż i Swieckim zapisać „

Art: 3. z Roz: 8. nie tylko odwołuie się do wycytowanego, lecz Dobra swoiey kupli zapisywać Duchownym dozwala, obowiązuiąc do czynienia z ich służby Krajowey.

Owoż wyłącznia nayistotnieysza upoważnia postempek Franciszka Szczygielskiego, ktory Folwark Kobylaki sam nabywszy, w rozrządzeniu onego został wolnym do przepisu Art: 1. z Roz: 7. to iest mogł testamentem lub nie przyznanym zapi-

sem przeznaczyć Aktorstwo onego Mateuszowi Szczygielskiemu Bratu. —

Dotąd przywiedzione exystuią zwyczaiem, każdy pod oczema naszemi swym nabyciem bez żadney rekwirowaney formalności dysponuje, codzienna praktyka ugruntowana na prawie, wiadomą iest JP. Antoniemu, on przecież chce powszechny wywrocić porządek, pragnie dla uczynienia swey uzurpacyi, legalną zakazać wszystkim, aby nie mogli swoim dorobkiem władać.

Widzieliście Sędziowie w prawie Franciska wywod spływu częściowego tego Folwarku na Franciszka, iuż to testamentami od Mozyrkow i Koreywy, iuż też własnemi iegoż nabyciami.

Cóż więc ma do obiektowania JP. Antoni? O to samą chimerę, że czemu nie Testament, lecz Dokument darowny, nie iednoż to iest, niech każdy rozważy, nie równaż formalność z Testamentem, gdy podpis nieprzeczony, i Pieczętarze nayduią się.

Naymarnieyszym szpargałom godzi się darować ten maiątek, ktòrego się właściciel dorobił, iest to przywiley nadgradzaiący się pracy i starania, ktore człowiek łożyć muśi, niżeli co zdobędzie. —

Oprócz Statutu Konst: 1510. fol: 369. w Vol: 1. nawet wszelkie Dobra Testamentami na Krola i Rzeplitą Ofiarować dozwala, czemuż Franciszek Szczygielski niebył mocnym obrać Sukcesorem Mateusza Brata swojego, którego tak nazwał, a iakie mu dziś Antoni tytuł Synowca fałszywie przyznaie, *czytać.*

Skoro zatym okazana rożnica Dobr spadkowych od dorobkowych w rozporządzeniu onemi naywyraznieyszą prezentuie excepcyą, skoro każdy swoie nabycie bez przyznania rezygnować może, skoro w tym stanie testamenta i zapisy w iednymże Statucie utwierdzonemi zostaią. — Daremnie przeto Antoni Szczygielski Art: 1. z Roz: 7. wzywał, gdy on Art: 2. z Roz: 8. ani przeważyć, ani poniżyć zdolnym nie iest, bardziey, gdy Konst: 1677. titulo Reassumptio Prawa o Testamentach poznieysza od Statutu oney utwierdza, i żadney wątpliwości nie daie.

O czym skonkludowawszy zeyść mi koleją trzeba do prożby, że ow darowny zapis z innych miar nabrał waloru, iako w Akta wprowadzony, i żadnym Urzędowym działem przez wydawcę Franciszka Szczygielskiego niezreklamowany, owszem dawnością utwierdzony, a co naywięcey po ustałym dożywociu przez Intromissyą Exekwowany, a gwałtownym domiarem expulsyi przez JP. Antoniego znikczemnić się nie zdolny, *o czym wszystkim pokrótce.*

§.

Że Mateusz Szczygielski odebrawszy w oryginale Prawo darowne, nie taił onego, przekonywa Aktykacya na Sądach Grodzkich Oszmianskich pod dniem 9. Marca, 1768. Roku we dni 25. po wydaniu onego uczyniona, nie może więc nikt tłumaczyć, aby dar był taionym, owszem z Publicznego przenosu widział każdy o tey woli Franciszka.

Że Franciszek nie cofnoł swoiego postanowienia, ani też szedł do nikczemności zapisu przez się uczynionęgo, nie złożył JP. Antoni Manifestu, procederu rozpoczętego nieprodukował, naybardziey zaś nie okazał innego Testamentu, lub zapisu, przez które Franciszek komu innemu rezygnowałby dziedzictwo Folwarku.

Uczy-

Uczyniłby on to bez zawodu, gdyby Mateusza nie chciał cierpieć swoim nastempcą, rożne iemu posługiwałyby drogi, lubo podług Art: 7. z Roz: 7. własnego Dokumentu przeistoczyć nie były zdolnym, zwłaszcza gdy Art: 18. z tegoż Rozdziału konkluduje, że ktoby wydawszy Dokument, onego nie uiścił, Sukcefsorowie nayblizsi obowiązanemi do satisfakcyi staią się. *Czytać oba.*

Bardziey kiedy Franciszek Szczygielski nie wyprzeczył daru żadnym Urzędowym Aktem, gdy upadku onego manifestem, i powtornym rozrządzeniem nie obwieścił, gdy tym samym walor pierwszego roborował.

Coż znaczy lift partykularny, iakby w Ru 1776. Aug: 17. przez Francifzka do JP. Antoniego pifany wymawiać iey niewdzięczność Mateufzowi, gdy on fam profto wzięty, umacnia rezygnacyą pierwfzą, i iey bytność wyznaie.

Gdyby liftami można kafsować Dokumenta, ktoryżby fię oftał na świecie, ktożby befpiecznie władał maiątkiem nabytym przez iakie bądź kolwiek śrzodki, kiedyby wydawcy woli przemianom ulegała.

Nawet chociaż Ar: 2. z R. 8. Teftamenta przemieniać dozwala, przecież nie liftami, lecz powtornym rowneyże ważności zapifem, naypoźnieyfzy zaś nie cofniony, a śmiercią zapieczętowany, naywyżfzego waloru bydź zafługuiącym ogłafza. *Czytać.*

Owoż ieżeli Francifzek chciał przemienić, należało mu nowy fporządzić Dokument, a pierwfzy za procefsować, czego gdy nie uczynił, niech odpowie JP. Antoni za czym mieni się bydź iego naftempcą, gdy ani linii nie dowodzi, ani też od iego ma fobie wydane Prawo.

w Statucie nie pokaże, aby lift partykularny cokolwiek znaczył, i dowod ftanowił, mianowicie przeciw pierwfzemu Dokumentowi, gdy wezwany Ar: 7. z R. 7. famego wydawcę mowiącego przeciwko fwemu dziełu, aby ftawał przed Sądem obowiązuie, i za chęci przeiftoczenia fwey woli 6. Niedzielami wieży karać każe, cóż w porownaniu lift iego zaoczny znaczy.

Nie tylko Ar: 82. z R. 4. Liftow ku przekonaniu Sądowemu nieprzyimuie i wykłada, przez co dowody liftowne tłumaczą fię to ieft: przez fame Dokumenta i extrakta, albo widymufy.

Lecz iefzcze Konft: 1505. vol. 1mo. foll: 329. rzekło *w Słowach:* „ *de Minuta non figillante nihil probante.* Item fimplici minuta „ nihil probari poteft fed tantummodo literis, aut minuta fub „ figillo, aut libris coram inditto.

Dwa więc Prawa Statut i Konft: gdy fkładam, mniemam: że Sądowego liftu z podniesty JP. Antoniego pifanego nieprzyimie, i wyżfzego iemu fzacunku nad dobrowolny zapis nie przyzna, względny na to, że wydawca niczym burzyć fwoiego poftanowienia niepowinien.

Gdy pierwiey przypadała fprawa, wmawiał w Replice swoiey JP. Antoni, że był rewers na dar wzmieniony od Mateufza wydany, lecz flowa na niefzczęście nikogo przekonać niezdołaią, ani imprefsya zdobi, bo gdzież ślad onego, gdzie oryginał, gdzie aktykacya, gdzie na gruncie rewersu rozrządzenie po-

wtòrne Franciſzka maiątkiem, tych trzech punktow, gdy nie-ma, daremnie przeto ſilono ſię.

w Moment nie ukontentowania ſwoiego Franciſzek przy liście (ieżeli ten liſt iego dziełem) aktykowałby rewers, wſzelak go nie widziemy, ani żadnego kroku, aby dar pierwſzy zniſzczono, że zatym ſłowami nadciągać rzeczy nie można, odpowiada Ar: 54. z R. 4. *Czytać*

Nie zreklamował Franciſzek ſwego poſtanowienia, bo przewidywał niezdolność oppozycyi ſwoiemu opiſowi, nie przeznaczył kogo innego nad Mateuſza bydź Sukceſsorem. Pocoż JP. Antoni losu bratu ſwoiemu rodzonemu zayzdrości? po co kwapił ſię rugować iego przez expulſsyą, przez gwałty, zawſze naganne.

Umarł Franciſzek w tym przedſięwzięciu, aby Kobylaki Mateuſzowi zoſtawił, innego teſtamentu nie czynił, rewerſu niemiał, a gdyby i był ony, niepopierał, śmiercią zapieczętował, właſną determinacyą warowane tylo dożywocie exekwuiąc, należy więc mi odwołać ſię do Ar: 2. z R. 8. piſzącego w ſłowach: „A oſtateczny wſzyſtkich iego teſtamentow śmiercią iego po- „twierdzony ukaźdego Prawa ma przy mocy zoſtać.

Jeżeli nieſkłada ſię poznieyſzy, więc pierwſzy ieſt oſtatnim, godziſię ż nad używać Prawa, i święte zamiary iego przetłumaczać.

Co ſię ściąga do teſtamentow, to razem poſługuie do zapiſow darownych, gdy uſtawy Kraiu wolność każdemu nadały rządzenia ſwym maiątkiem, mianowicie dorobkowym, nad to Konſt: 1347. vol. 1mo. fol. 52. o donacyach *tak rzekło:* „Hoc Statuto perpetuo declaramus obſervandum, quod donationes fixæ et „Firmæ debeant permanere, etiamsi privilegium ſuper Eisdem „donationibus conceſsum non fuerit, dummodo saltem mor- „te donatoris, vel ejus cuj donatis facta fuerit, confirmetur „&c.

Wyraźny przepis, że choćby Dokument nie był legalnym, chociażby nienależało daru czynić, gdy iednak śmiercią, ktòrey bądź kolwiek ſtrony, czy dawcy, czy Donataryuſza utwierdzonym zoſtanie, żadnym odmianom podlegać niemoże.

Ktoż znayduie się śmiałym Prawa niſzczyć? Tak mocno wolę człowieka nie reklamowaną, do śmierci gruntuiące, ktòż odbierze własność Mateuſzowi ofiarowaną przez brata? Gdy on do zgonu ſwego nie coſnoł, i w tey konwikcyi żyć przeſtał.

Wſzyſtko co ſię mòwiło, dotąd uſprawiedliwia, że dar Franciſzka Szczygielſkiego podług Prawa ſprawiony, Aktami roborowany, ieſt nie zwalczonym, że Franciſzek niczym go wzruſzyć niechciał, że więc śmiercią utwierdzony zapis ieſt nayważnieyſzym, gdy zaś dołączę uwagi o exekucyi nie zaprzeczoney onego, i o dawności, każdy rozumiem, że przekonanym za ſtroną Czapleiewſkiego będzie.

§.

Niemògł Donataryusz Mateusz Szczygielſki za życia Franciſzka obeymować Folwarku, bo Dokument iemu ſłużący warował dożywocie Franciſzkowi, pozoſtał więc on na Expektatywie do zgonu.

Lecz rowno że śmiercią ſwoiego Prawodawcy przenioſł do Ziem-
ſtwa

ftwa Wołkowy: Dokument darowny w Ru 1777. Januar: 30. a nazaiutrz że Szlachtą i Woźnym obioł Kobylaki bez niczyiey przeszkody, *oczym Jntromissya świadczy.*

Wewnętrzne wyrazy oney obeymuią Wsie Nomenklatury, słowem wszystko cokolwiek Franciszek w Prawie napisał, w zmienia śmierć iego, a niemniey, że nikt ani Zona Dozywotniczką bez dowodnie mianowana, ani Antoni Szczygielski niebronili. *Czytać*

Dzieło urzędowe na wierze publiczney ugruntowane, chiba u iednego JP. Antoniego iest oboiętnym, lecz wyprzeczyć niezdoła Possesyi, ktorey Franciszkowa Szczygielska na siebie, iak nie zaymowała, tak iż dożywocia niema, dowiodła, bo mógłże Franciszek Zenie one warować, gdy tylo sobie zachował w darze dla Mateusza, Zony zaś niepomienił, a więc iey władzy nie rozciągnoł, domysł JP. Antoniego ztąd probuie się bydź nikczemnym.

Ze Sąd wierzyć powinien Woziehskiemu zeznaniu wyciąga Artt: 8. z Roz: 4. nadto przysięga ich staie się rękoymią ufności, również Artt: 9. z Roz: 4 *titulo Sprawa i Urząd Woźnego* między obowiązkami to umieszcza, *w słowach:* ma wwiązywać „ w Imienie w grunty w przezyskach z wyroku i z przydania „ Urzędu, za listami ich, *na drugim mieyscu* Atakowe wypi- „ sy z Xiąg Urzędowych zeznania Woźnego u każdego Prawa „ przyimowane bydź maią.

Składam Intromissyą nemine Contradicente, okazuię zeznanie nazaiutrz, bo 1. Febr: 1777. w Grodzie Wołkow: owoż i czynność, i iey skutki, gdy na przeznaczeniu Statutu są ufundowane, wymysł JP. Antoniego zburzyć nietrafi.

Koleią Artt: 11. z Roz: 4. Urząd Woźnego porównał ze wszelkiemi Juryzdykcyami, i nadał mu bezpieczeństwo bez upodlenia in officio, z tąd wnosić trzeba, że nie tak łatwo czyny iego poruszać, z właszczą nie reklamowane.

Skoro zatym Intromissya przy bytności Szlachty robiona nieulega żadnemu podeyrzeniu, skoro Konst: 1576. titulo o Woźnym rzekła, *w słowach: a ieżli Woźny będzie miał z sobą na widzenie &c. i Szlachtę, a zniemiby ono widzenie odprawował, i w Sądzie zeznawał, przeciw takiemu nieidzie ta ustawa i wina.*

Więc gdy wwiązanie w Assystencyi Szlachty nastało, i przeciw iemu opugna nienastąpiła, dobrym przeto Mateusz Szczygielski był Possessorem Folwarku Kobylak, i o tym daley przekonywać nietrzeba.

Od dnia 31. Januar: 1777. do 26. Julii w 1779. że Mateusz dzierżał Kobylaki, przez rok i 6. Miesięcy, otym sprzeczka zachodzić niepowinna, bo w dniu rzeczonym 26. Julii 1779. JP. Antoni dobrawszy tumult Ambroszkiewiczow, i dalszych naiechał, Folwark obioł. Ruchomość zabrał bydło, i Konie zagrabił, słowem expulsyą dopełnił, *iak otym głosi uroczysty manifest w dniu 7. Augusta 1779.*

Możeż bydź co Jawnieyszym nad ten występek? Gdy JP. Antoni bez żadnego pretextu z Domu wygnał Brata rodzonego, z Domu iemu darowanego, i za Dokumentem przez pułtora roka exekwowanym utrzymywanego, ani Sukcessor po Franciszku, ani nabywca gwałt dokonał, i z pod Intromissyi odebrał.

Nizeli mówić będę o niewolnym wyganianiu, czyli expulſsyi, zwracam uwagę Sądową do pierwſzego obiektu wwiązania Wozieńſkiego, kiedy to one nienadaie dzierżawy, a kiedy przeciwnie nieporuſzoną ią ogłaſza.

Stawa tu w odpowiedzi Konſt: 1576. *Vol: 2do fol:* 940. która ſtanowi 1mo: że każdy kupiwſzy, lub iakimkolwiek obyczaiem nabywſzy Ziemię, ma bydź Intromitowany jawnie, a nie ſekretnie, to ieſt: przez Kwit zeznania Wozieńſkiego w Aktach, aby każdy ktoby miał pretext, czyli pretensyą wiedział otym dzierżeniu poczętym.

2do. Jeżeliby kto bronił obięcia, ma to oświadczyć Woźnemu, i tę opugnę zapisać do Akt Ziemſkich przy zeznaniu Wozieńſkim, iż niepoſtąpił Ziemi, lub Folwarku.

3tio: Kiedyby zaś w tenczas, gdy Woźny podaie, przepomniał do Akt wnieść zaprzeczenia; tedy na drugich, a naydaley na trzecich Rokach będzie winnym, incluſive umieścić manifeſt, i na tychmiaſt ſtronę pozwać do zniſzczenia Intromiſsyi.

4to: A *ieżeliby pozwać do tego czasu zamierzonego omieſzkał, tedy one przerzeczone wwiązanie, będzie mocne i gruntownie, non obſtante præfata* Impugnatione, *która z tego omieſzkania ſtrony broniącey i wwiązania nikczemnieie, i ważnością ſię obraca, ſłowa Konſt:*

Nietylko przez troie Rokow, lecz przez pułtoraroka Antoni Szczygielſki milczał, Bratu dzierżawy nieprzeſzkadzał. Intromiſsyi niemanifeſtował, i iey wypełnieniu nieſzkodził, patrzył ſię na wſzyſtko, nieznalazł w ſobie Konwikcyi do burzenia daru Franciſzka, cóż widocznieyſzego nadto, że zapis iego, nie tylko Prawny i śmiercią utwierdzony, lecz w ſkutkach ſwoich bezſprzecznie exekwowany.

Że gdy ominiony termin oppugnowania, dotąd Mateusz poſsydować powinienby, gdy rzeczona Konſtytucya i Statut walor iego dzierżawy upewniaią.

Dowiodłſzy przeto ſkutków prawnych Dokumentów Franciſzka, przekonawſzy, że niebył to proiekt, bo niecofniony do zgonu, i po im niſzczony w Poſsefsyi, ſtawam ieſzcze na oſtatecznym Argumencie, że Antoni Szczygielſki przez upłynioną dawność, umocnił dar Mateuſzowi, i przecioł ſobie drogę poſzukiwania Folwarku. — Naganiaiąc z powodu nie przyznania zapiſu

Oto: w 1768. Febr: 13. Prawo darowne, w 1777. in Januario śmierć dożywotnika Franciſzka. w Dniu 31. Januar: Intromiſsya Wozieńſka dla Mateuſza. Do 1779. Julii 26. daty nazazdu ſpokoyna dzierżawa Folwarku.

Więc przez lat 12. trwał bez żadnego okazenia Dokument Mateuſzowi ſłużący, którego ani wydawca Franciſzek nie obżalił, ani Zona iego nie ruynowała, owſzem Folwark poſtąpiła bez ſprzeczki, ieżeli JP. Antoni niewierzy, niechże pokaże manifeſt przed expulsyą, gdy ſię czyniło wwiązanie, albo proceſs Franciſzka Szczygielſkiego przed dm 26. Julii w 1779.

Nie prezentował onego, iakimże czołem dawnością utwierdzony zapis dzierżeniem i exekucyą wſparty, ważył ſię przez na-

najazdy poruſzać, i iuż po wygnaniu Mateuſza zanioſł pierwſzy proceſs pod dni 12. *Auguſta widzieć.*

Niech na moment zgodzę ſię, że dar bydźby przyznanym, powinien lubo Prawa na ſwóy dorobek tey ſolenności nierekwiruią, gdziſież dopioro iego poniżać, gdy Cytowany przez Antoniego Artt: 2. z Roz: 7. zawiązuie mu uſta, w ſłowach: *a iezeliby, ktory zapis na wieczność komu dany nie według tego Statutu był ſprawiony, taki zapis ma bydź nikczemny, i rzeczy w nim opiſancy, nikt odzierżeć niemoże, tylkoby dawności Ziemſkiey ku zburzeniu tego zapisu Załobnik nizomieſzkał.*

Czyż nieprzemilczana dawność, gdy lat 12. trwał zapis bez żadney oppugny, a Art: 91. z Rozd: 4. 10. lat tylo poſtanawia. *Czytac.*

Niemożna tego dokumentu pokątnym nazywać, bo jeſt to krzywdzić widoczność, gdy pokazuie, że w Grodzie Oſzmiań: wraz aktykowany, a przed Intromiſsyą do Ziemſtwa Wołkow: przeniesiony, gdy w wiązanie publiczne zeznane w prawach swą approbatę nayduie.

Jezli więc JP. Antoniemu niepodobała się formalność daru, choćdo burzenia żadnego niema, ani ze krwi, ani z legalney kupli wſtępu, to przyiąć musi wolą prawa, jakie haſłem preſkrypcyi okrywa wszyſtkie niedoſtateczności, lubo ich baczne oko niewidzi.

Liczny Uſtaw Krajowych ſzereg dawności zapowiada przeciw burzeniu zapisow, wzywać ich niemam powodu, gdy wyſtarcza wezwanego Artykułu, jeżeli Ukaz Monarszy na przyszłość rozciąga się, w czym ſpor niezachodzi, tedy Statut pierwſzy nieoſłoni JP. Antoniego, którego pienia utorowawſzy gwałtami drogę do braterſkiego maiątku wycięcza dotąd iſtotnych iego Kredytorow.

A tak gdy ze wſzelkich względow dar Franciſzka Mateuſzowi posiada wszyſtkie przymioty, i własnoście, jakich Prawa Krajowe dotwierdzy zapisow rekwiruią, gdy dawność ony wspiera, zaſtanowić się więc należy, jakim to jeſt Poſseſsorem JP. Antoni Folwarku Kobylakow.

§.

Kto przez drogi gwałtu wſtęp do posiadania toruie, ten niemoże, jak zwać się uzurpatorem, Kto z pod dierżenia obcego odbiera, ten gwałtownika bierze tytuł. Prawa Krajowe, mianowicie Konſt: 1368. ścieśniaiąc ſamowładność Obywatelſką, rzekła, że nikt własney rzeczy gwałtem odbierać niepowinien.

Miałże tu własność JP. Antoni, należałże do jego Folwark bądź z jakiegokolwiek pretextu, więc jego Poſseſsya jeſt nikczemna, a Intraty Mateuſza Kredytorom zwrócić muſi.

Konſt: 1699. poſtanowiła, *w ſłowach: Quis fuit ante mensem Poſseſsor non eſt expellendus nisi jure victus.* Jakże Antoni wygnał Mateuſza, który przez półtora Roka poſsydował Kobylaki.

Art: 92. z Rozd: 4. naymocniey broni, aby nik nieodbierał z ſpokoynego obcego używania ziemi, lub maiątku, w wiązywać natychmiaſt każe.

Naoſtatek Konſt: 1764. reaſsumuiąc Prawo wezwane 1699. obowiązała

zała, wszystkie Sądy, *aby w sprawach expulsionum a sola reinductione poczynały nieużyczaiąc expulsoribus dylacyi, appellacyi i dobrodzieystw prawnych, są to słowa.*

Mimo tyle sprawiedliwych ustaw ukrzywdzony Mateusz Szczygielski umarł, a do dzierżenia Folwarku niepowrócił. Obroty JP. Antoniego umieiącego udać zbiedzionego figurę, wystarczyły wszędzie zamęcić prostość wyroku, Składam dowod Aktorstwa Mateusza, dowod drugi jego possessyi, dowod trzeci wygnania przez manifest; więc wszystkie trzy obiekta idą; titulum juris, titulum possessionis & factum expulsionis usprawiedliwiam.

A gdy Sąd zechce przeczytać wezwane powyżey Prawa. Inaczey skonkludować niemoże, jak tylko, że Folwark Mateuszowi byćby zwròconym powinien, a zaięcie JP. Antoniego jest skutkiem arbitralney niesprawiedliwości osłonić jego niezdolney.

Pozwał Mateusz Szczygielski Antoniego w celu zyskania reindukcyi do Ziemstwa Wołkow: lecz Sąd ten odmòwił wypełnienia Prawa, gdy Dekretem 1780. Junii 2. suspendował prozbę o powròt Folwarku do pryncypalnego wyroku. *Czytać u strony przeciwney.*

Y tenże postępek Ziemstwa może się tłòmaczyć za ubliżenie Aktorstwa Mateuszowi (jak wmawia JP. Antoni) albo czy Mateusz stracił już Prawo do swoiey własności darem ubeśpieczoney.

Lecz mòwić o tym będę przy zbijaniu zarzutow wystaranych od JP. Antoniego; dopioro konkluduię, że napadnienie gwałtowne na Folwark. Obięcie jego expulsyine nieupoważniło strony na dziedzictwo, ktòre jest dla Mateusza i będzie zawsze naypewnieyszym.

A ztąd gdy wszystkie dowody przekonały Sąd sprawiedliwy o należności Kobylakow do Mateusza z głowy Franciszka, gdy Antoni żadnego procz expulsyi niеokazał wpływu; zeyść więc trzeba do proby, czy mògł Mateusz zaciągaiąc długi hipotekować one na tym Folwarku, i czy rzeczony Folwark powinien być przeznaczonym do deportacyi. O czym

w Punkcie Drugim.

§.

Ubeśpieczony Mateusz Szczygielski na Dziedzictwie Folwarku, na Dokumencie darownym Franciszka na Possessyi exekwowaney, a tylo przez gwałtowne wygnanie przez JP. Antoniego zaiętey, nalazł się w Warszawie potrzebuiącym summy, przekonał o niezawodney ewikcyi JP. Jana Szczygielskiego na Kobylakach przez papiery, ktòre się powyżey złożyły. Owoż wziął w gotowiznie 8000. złch z przeznaczeniem Inekwitacyi do rzeczonego Folwarku tanquam za prawem zastawnym, o czym świadczący złożył się Oblig w 1783. 7bra 21. przed Aktami Warszaw: przyznany. *Czytać.*

We śrzedzinie onego pożyczka gotowey summy wyznana, znasza fałszywy zarzut JP. Antoniego, jakoby de nullo akcepto dług urosł, godzi się ż przyznane zapisy uoboiętniać, ktòre w Art: 6. i 7. z Rozd: 7. nietykalny zaskały walor, a choćby darem wniesiona summa, wszak każdemu godzi się ze swoiey własno-

snośći czynić drugiemu względy, lecz nie jeſt to rzetelnym: aby Jan Szezygielſki niedał pieniędzy, bo niemiałby powo, dow Mateuſz nie wyznać swoiey ofiary, gdyby oną dopełnił.

Skoro zatym Obligacyiny Dokument ieszcze przyznany umocnił summę 8000. złł: na Kobylakach, ſkoro w dobrey wierze Jan Szczczygielſki ufaiąc dowodom na Aktorſtwo onych Mateuszowi pożyczył, zaſtanowić się więc należy, czy wiara publiczna kredytu i hipoteka prawna upaść maią, czy wlewkowy Nabywca Czaplejewſki odeyść może bez satysfakcyi, albo ią uzyszcze.

Nie zadiera tey prawdy JP. Antoni, że ieżeli trzyma dopiero Kobylaki, Sedelniki, i inne własnoście, nie ma ich znikąd, iak tylo z Expulsyi Mateusza Dłużnika w 1779 Julij 26. dokonaney.

Czymże zaſłoni ten Folwark od długu prawego Dziedzica, gdy okazałem wyżey, że iego Dzierżawa na złym gruncie położona, nie upoważnia iego.

Wszak od Franciszka niezaprzeczonego Dziedzica, żadnego szpargału nawet nie produkuie w sposob proby Dziedzictwa, jeżeli sam przywłaszczywszy sobie Sądownictwo, iuż uznał dar Mateusza nie legalnym, a zatym, kiedy spadku po Franciszku otworzonego dowodzi, czemuż nie chce przypomnieć, że iest Bratem rodzonym Mateusza, ile więc iemu Sukcesſya należałaby, tyle w równey części i Mateuszowi.

Dwóch ich Braci, ieden Antoni mieni się bydź upoważnionym posiadania wszyſtkiego spadku, Mateusza zaś odpycha, iak odrodnego, otoż sprawiedliwość ktorey dowodzi, otoż Argument, iakim Was Sędziowie przekonać usiłuie.

Za cóż zagarnoł połowę Mateuszowſką, ieżeli iuż nieważny dar iego. *Powtórę:* Za cóż odebrał Posſesſyą przed rozpoznaniem donacyi.

Jeżeli zły Dokument Franciszka, więc spadek na Mateusza po im dobry, oboyga zaś wyprzeczaiąc, Antoni miesza się w plancie, i ſłuchanym bydź niemoże, nadto inszey on niereprezentuie poſtaci, iak uzurpatora iawnego, bo nie pierwiey ma obiąć Kobylaki, i to w połowie, godziłosięż, ażby na Sądzie przekonał Mateusza o nielegalność daru, czego gdy nie dopełnił, czyż malæ fidej Posſesſor ſkutki Obligu wſtrzymać zdoła.

Ani zarzutnym Teſtameentem Franciszka, ktorego dotąd nie ſkładał, może oſłabić walor darownego Zapisu, bo złożone zoſtały Prawa, iż każdy Wydawca cofaiący swe poſtanowienie, pierwsze nietylko nic wygrać nie może, lecz pod rygor kary podpada, a więc Franciszek niebył w ſtanie kasſować pierwszego Dooumentu, i czynność iego z tey miary nikczemna. *Czytać Art: 7. z Roz: 7.*

Czy więc z powodu donacyi, czy ze wzlędu spadku, zawsze Mateusz Kobylaki dziedziczył, lecz po co tu Sukcesſyą przytaczać, gdy Dokument dawnością utwierdzony Manifeſtem przez Franciszka nie reklamowany ſtoi nie poruszonym, na gruncie iego waloru, i ufności dawany kapitał, czyż się może przeznaczać zwłokom, niech każdy sprawiedliwy sądzi.

Niegodzi się przemieniać Ewikcyi, a zatym, uwalniać Kobylaki, bo JP. Antoni onemi całkowicie włada ze ſtopnia gwałtu Mateuszowi, iego więc reprezentuie Osobę, ſłowem obciążony

 trzy-

trzyma maiątek, oczym Art: 18. z Roz: 7. *tak pisze*: Tedy
„ ci na kogo po nim maiętność iego leżąca, albo ruchoma,
„ Prawem przyrodzonym spadła, powinni będą, iesli o sum-
„ mę pieniędzy pożyczoną pozwią, iściznę i z sowitością za-
„ płacić, &c. bo kto posięga Dobra, powinien znosić i brze-
„ miona.

Toż Ar: 22. z R. 4. postanowił, że Sukcessor podledź powinien wszystkim obowiązkom zapisu i skutek onemu czynić.

Zaś Ar: 10. z R. 7. to przeciw JP. Antoniemu zamyka wyrazy, *wszakże ieśliby oten dług także urzędownie zapisany, pozwał tego który to Jmienie dzierży, temu według zapisu iego pierwszego ten dług natymże Jmieniu ma bydź przysądzon.*

Owoż ewikcye obligowe żadnym przemianom nie ulegaią, Folwark Kobylaki odpowiada, bo do iego inekwitować się Janowi Szczygielskiemu dozwolono, iak więc possyduie JP. Antoni, tak opłacić powinien, bo woli Prawa przeinaczać nikomu nie godzi się.

Sam dowodzi Antoni, że po Francilzku otworzył się spadek na iego, na Mateusza, a braci rodzonych Szczygielskich, czemuż nie przyimuie konwikcyi, że schedę Mateusza przez lat przeszło 20. trzymaiąc z intrat długi deportować może, wyznaie obok że Francilzek miał Siostrę rodzoną za Eysymontem, na ią spłynełaby Sukcessya naypróściey, gdyby Mateusz daru nie osięgnoł, nadto, miesza siebie Antoni przezywaiąc Franciszka Stryiem, gdy Francilzek w darze bratem Mateusza zowiąc zniosł wrażenie teraznieysze Antoniego.

Lecz ta sprawa nie o linią nie o spadek, bo za donacyą umocowany Mateusz na Aktorstwie Kobylakow, gdy dług u Jana 8000. złł: zaciągnoł, i na ich ubespieczył, zawsze ten Folwark deportować cienżary musi.

Widzicie Sędziowie żaczym tu Antoni obstaie, utorował wstęp do Folwarku przez gwałty, wyzuł właściciela i chce aby Kredytorowie iego za obligiem nayprędszą satisfakcyą zyskać powinnym, nie skończoney oddanemi byli Pieni.

Konst: 1510. o zapisach rzekła *w Słowach* „ inscriptiones autem
„ quæ Generaliter fiant nihil specificandæ sed omne dominium
„ in persona transferendo omnia in se complectuntur et posses-
„ sori Attribuntur.

Ztąd przekonanie, że gdzie spectat ewikcya tam należy wskazywać summę, gdy Konst: 1538. postanowiła, że przywileie i zapisy nie mogą bydź inaczey branemi, iak brzmią w sobie i wszelkie ich przeznaczenia literalnie exekwować się maią.

z Folwarku Kobylakow nastompić miała opłata summy, zmitrężył ią JP. Antoni godzisięż dla iego satysfakcyi niszczyć przyznany oblig, odmawiać sprawiedliwości, gdy Ar: 7. z R. 7. *dał regułę, że Sąd każdy podług zapisu i iego obowiązków wskazać i od prawę działać ma*, gdy na ostatek Konst: 1588. i 1726. z astrzegły, że odbiegać od Dokumentu niewolno owszem ony exekwować trzeba.

Czy to wziąć po Francilzku zawsze Czapleiewski, podług daru iego Mateuszowi ma Regress do Kobylakow, czy spadek utzymać ex utroq; Antoni odpowiada, czyli Folwark pod iego nieprawym władaniem będący.

Jak

Jak to przypuścić można do Głowy argument, aby Kredytor czekał, gdy Artt: 88. z Roz: 4. w Obligowych Sprawach, wyrok czynić natychmiast przeznacza, i appellacyi niedaie.

Gdy Konst: 1776. bez żadnych suspens za Jnskrypcyami in foro ubiquinario przysądzać summy zawinione determinuie, gdy Ukaz Imienny 14. Augusta w 1797. wzywa Juryzdykcye wszystkie, aby rygor Praw we wszelkiey exekwowały srogości, i to natychmiast:

Jeżeli te fundamenta będą martwemi, w ow czas chiba JP. Antoni szczęśliwym nazwie się, gdy mu wolno, i maiątek expulsivo modo zabrany, przez lat 20. trzymać. Przychody na siebie obracać, i długow nieoddawać, gdy wykieruie się, żeby Kredytor lat ieszcze kilkadziesiąt assystował Sprawie o Aktorstwo iakiey w naturze niema.

Usprawiedliwiwszy moc Obligu przyznanego, schodzę Koleią do odpowiedzi na zarzuty nie prawe JP. Antoniego, z procederu Eysymontow, i Dekretow chcącego przekonać, że Mateusza Dziedzictwo zachwiane, że płacić długow iego niema funduszu. o Czym.

w Punkcie trzecim.

Stawi JP. Antoni Intromissyą, iakby w 1778. po śmierci Franciszkowey Szczygielskiey, za prawem Andrzeia Szczygielskiego Romanowskiemu, a od Romanowskiego iemu wydanemi na Kobylaki czynioną, i z tych tranzaktow dowodzi, bydź siebie tego Folwarku Dziedzicem.

℞. w Rzeczy samey, gdyby i naydowała się tey daty Intromissya, cóżby ona znaczyła, gdy rokiem pierwiey, bo w 1777. Januar: 31. wwiązanie Mateusza zaiело Kobylaki, mogłże Antoni nastawać na dzierżawę brata exekwowaną, a przez rok, gdy nie impugnowaną tym samym podług Konst: 1576. nieważnieyszą.

Pokontny sprawunek Intromissyi niedaie iey waloru, bo daty pokazuią, że Mateusz wwiązany w 1777. niestracił Possessyi w 1778. iak Antoniego Intromissya przepowiada, lecz w 1779. Julii 26. przez gwałtowne naiechanie manifestem Eorundem Augusta 12. obżalone.

Owoż te trzy tranzakta pospołu wzięte iasny otwieraią widok, że chociaż Antoni podstępne dzieło Intromissyi w Akta wrzucił, dzierżawy przecież niemiał 1778. lecz nabył oney przez domierz wygnania brata.

Jle więc ważną iest Konst: 1576. i Art: 9. z Roz: 4. w Statucie o zdradliwych postempkach Woźnego piszący, tyle Akt zaocznego w wiązania poznieyszy w ciągu trwaiącey Mateusza Possesyi iest nikczemnym, gdy przekonywam Kardynalnie, że w owczas nie obiół Kobylakow Antoni, aże poznieyszy tranzakt nie ważny, wzywam Konst: 1588. de valore zapisow.

Ktoż nie dotyka się iawnych obrotow na złe Kierowanych JP. Antoniego, oto Mateusz pod życiem Franciszkowey obiół ona mu nieprzeczyła, czyż zeyscie iey nie Aktorki mogło prowadzić Antoniego do w wiązania, a więc gdy przy pierwszey stoie Jntromissyi, gdy poznieysze trwanie Dzierżawy Mateusza do

 expul-

expulsyi dowodzę, mniemam przekonywać każdego, że krok podstępny wciskaiący Intromissyą, żadnego szacunku i approbaty nie znaydzie.

Co do Prawa Andrzeja ogulna służy odpowiedź, że gdy Siostra rodzona Franciszka Szczygielskiego in voto Eysymontowa exystowała na ią wtenczas otworzyłby się spadek, gdyby dar dla Mateusza nie nastąpił, nadto z Eysymontową ułożył się Mateusz, o czym wie Antoni, i sprzeczać nie zdoła.

Andrzey zaś Obcy z Linij po Franciszku boday Brat odległy Antoniego nic nie miał w Sukcessyi, nic też wyprzedać Prawnie nie mogł Romanowskiemu, ani Antoni od Romanowskiego słuszny osięgnoł zapis.

Chwytał się on wszelkich srzodkow iakby Mateusza Aktorstwo naruszyć, zabierał od obcych Prawa, lecz te wystarczaią na pomowkę iemuż, że nienawiścią i zazdrością przeciw Bratu zaięty, nękał iego przez gwałty i expulsye, i aż dotąd los cudzy w chciwości swych obrotow gniecie.

Jak to smiało wrazał Antoni, słyszeliscie Sędziowie, że Mateusz niebył nigdy Possesorem po smierci Franciszka Folwarku Kobylakow, że Intromissya 1778. iego Dobra gdy Autentycznym zbijam ten wniosek Dokumentem między Stanisławem Eysmontem, a Mateuszem Szczygielskim ugodliwym z rozpoczętego procederu o Aktorstwo Folwarku, i o Summy z głowy Franciszka w 1777. Augu: 20. dnia nastałym, trzema poważnemi Pieczętarzami stwierdzonym.

Eysymontowie dowodzili spadku po Franciszku, Mateusz skombinował ich przez odstompienie gruntow od Kobylakow, i poddanego Tarancieja, oni go kwietowali z Procederu, ubespieczyli na dzierżawie Folwarku, a iakże wmawiać, że nie trzymał, gdy w części od iego posłempował, *czytać*.

Przeciw tak rzetelnemu świadectwu Possessyi za darem Mateusza przeciw Intromissyi iego pierwiey kilku miesiącami niżeli ta ugoda zassa czynioney, coż znaczy podstępne w wiązanie Antoniego w Akta wtrącone, lecz zaięcia na gruncie Folwarku, coż obok znaczy od obcey osoby Andrzeia, kupla czyli układ niewspieraiący Antoniego.

Pytąm się w końcu, na mocy czego Intromittował się, wszak Prawa natury i spadku nie wyprobował. 2do: Zapisu żadnego Antoni niemiał, bo ten Mateuszowi służy, słyszałże kto, aby w wiązanie bez fundamentu Aktorstwa było legalne, gdy Andrzey linii pokrewieństwa bez oboiętney nieokazuie.

§.

Składa Antoni dwa Dekreta Ziemstwa Wołkow: pierwszy w 1780. Junii 2. z powodztwa Mateusza o expulsyą z sobą ferowany, drugi 1782. Junii 4. pod niestanność Mateusza z Instancyi iego Kredytorow Bazylianow Grodzień: z sobą utworzony, z ktorych dowodził, że gdy o kognicyą Aktorstwa sprawa dana, gdy reindukcya Mateuszowi, a Inekwitacya za dług Bazylianom do Kobylak nieuznana, tym samym i Czaplejewski za swym Obligiem zyskiwać niepowinien.

℞. Na wspak rzeczy obracać niewypada, bo pierwszy Dekret jeżeli reindukcyą Mateuszowi suspendował, bynaymniey Antoniego

nie

nieumocnił na Dziedzictwie Folwarku, owszem służy on Czapleiewskiemu do znieważenia gwałtowney Possessyi Antoniego, gdy dowodzi, że Mateusz o expulsyą skarżył się, gdy przekonywa, że Antoni istotnym jest Kobylak uzurpatorem.

Drugi zaś Dekret niemógł Inekwitacyi Bazylianom przeznaczyć, gdy dłużnik Mateusz kondemnował się, gdy Antoni zasłaniał siebie jego niestannością i wymyślonemi pozorami do dziedzictwa.

z Oboyga względow stanąć potrzeba na konkluzyi, jak tu straszmie zamąca Antoni łudząc umysły Sądowe. Przez co on wyobraża, że kognicya Aktorstwa Kobylakow jest potrzebna między Mateuszem a imże samym, gdy Mateusz składa za sobą dar Franciszka dawnością roborowany, exekucyą dzierżenia usprawiedliwia, wciągu ktorego po niesprzeczney Intromissyi z Eysymontami o grunta i pretencye do dziedzictwa godził się, Antoni zaś nic więcey nieprodukuie oprocz expulsyi, o jaką manifestem i Dekretem zaskarżony, Prawa zaś ani natury po Franciszku, ani pisanego nieokazuie.

Po coż więc czynić kognicyą, gdy rzecz jasna, że jest malæ fidei Possessorem, że trzymać podług Art: 92. z Rozd: 4. Konst: 1699 i 1764. niepowinien.

Jeżeli zaś po śmierci Mateusza jako brat rodzony obiął spadek, jeżeli Syn Mateusza milczy i niedochodzi o powrót Kobylak, czyż z tego samego obiektu nie powinien długu poprzednika swoiego płacić. Gdyby go Art: 10. i 18. z Rozd: 7. Konst: 1588. i 1726 titt: Dobra onerowane obowiązuią.

Zastanowcie się Sędziowie, między kim odesłalibyście Sprawę do Ziemstw Wołkow: o zozpoznanie Aktorstwa, gdy Czaplejewski stopnia spadku po Mateuszu nie reprezentuie, lecz iego iest Kredytorem, Syn Mateusza nie toczy proceduru o Expulsyą, i o Dziedzictwo, z kimżeby w Wołkowysku rozprawował się Antoni, o to chyba z sobą na wzaiem, a Czapleiewski czekałby poki ten Kondyktowy na iego niedolę nie skończy się proceder.

Widzi każdy, że Eysymontowie, ktorzy rozpoczeli o Sukcessyą po Franciszku proceder ugodzili się z Mateuszem, on więc stanoł, i z daru i z ugody Dziedzicem, Następcy iego cierpią gwałtowne zaięcie Kobylak przez Antoniego, ubostwo wymusza na ich uległość przemocy, dzisiay nie odzywaią się ze swoią słusznością.

Możnaż gwałtem przeznaczyć, aby oni mimo możność swoią procedowali z obrotnym Nieprzyiacielem, dostatnim, bo na maiątku wartym 50,000. złł: siedzącym, ktorego iako cudzemu Prawu uległego menażować się nie będzie.

W końcu Antoni iest Bratem Mateusza, ieżeli trafił uspić iego Syna, ieżeli umocnił się na swoim gwałtownym zaborze, czemuż niema bydź z niewolonym do deportacyi Braterskich długow, gdy nikomu za Kobylaki grosza nie zapłacił. Spadku nie wyprobował, a od lat 20. via facti zagarniony Folwark utrzymuie.

Niema więc z kim, i poco odsyłać do Ziemstwa, gdy i tam Kredytor z Obligiem stanie, zaś Antoni nie widzi sobie oppugny, ktoby iego rugował po Mateuszu, owoż ze względu, że te Dekreta zawieraią w sobie skargę o Expulsyą, że po ich Mateusz umarł, a Syn iego milczy, gdy Antoni widocznie Mateuszo-

wſki Folwark poſsyduie, żadna przeto racya oſłonić iego niezdoła, aby Wierzycielow nieuspakaiał.

§

Odzywa się ieszcze Antoni do Dekretow Remiſs: Trybunalſkich do proċederu z Grabowſkiemi, w końcu do Dekretu oczewiſtego Ziem: Wołkow: w 1789 Xbra zaszłego, z ktorych wnosi, że gdy in ordine kognicyi Aktorſtwa przez Eysymontew rekwirowanego dane iest Ziemſtwo Wołkow: gdy Czapleiewſki sam o grunta od swoiego Folwarku z Antonim złożył oczewiſty wyrok, a Mateusza nie przypozywał, nie może dopiero z rzeczonego Ziemſtwa wyrywać Sprawy.

R. Remiſsy zaszłe, świadczą zawsze o expulsyi Antoniego, a gdy zeyście Mateusza ułatwiło mu koniec, i zatarcie tak iawney krzywdy, kogoż on oszukać może, aby z temi zwracać Sprawę do Ziemſtwa, ktorzy procz milczenia bydź muszą koniecznie w Kondykcie z Antonim.

Bo ex opposito na ruinę daru Mateuſza należy, aby Antoni okazał lepsze po Franciſzku sobie ſłużące Prawo, niema go, więc, milczenie naſtępcow Mateuſza wyświeca zmowę albo gdyby jey niebyło, to pozoſtałość Maiątku Mateuſzowſkiego w ręku Antoniego obowiązuie go do opłaty ciężarow. Uſtały zatym Remiſsy, gdy się niepopiera Proceſs, daremny argument uroił sobie, ktorym nikogo nieprzekona.

Co do *Dekretu Ziem: Wołkow: w* 1789. obiaśnił Produkt, że żaden Eyſymont poczynioney komplanacyi w 1777. z Mateuſzem o Aktorſtwo Kobylaki z Antonim nieprocedował, i w tym wyroku oczewiſtym nieokaże ſporu, w tey mierze więc zwodzić tylko nie zaś przekonywać usiłował.

Werenko zapisał kawał gruntu i ſadzibę Poddańſką we Wsi Sedelnikach Franciſzkowi i Antoniemu Eysymontom, po Franciſzku Eyſymoncie dołączona połowa do Kobylakow, a Sukceſsorowie Antoniego iedną część przedali Antoniemu Szczygielſkiemu, drugą Czaplejewſkiemu, Szczygielſki proceduiący zagarnął własność ogolną Eyſymontow, o co trwał proceder przez ichże zaczęty, a przez Czaplejewſkiego na Dekrecie 1789. Xbra 30. ſkonkludowany po appellacyi do Sądu Głł: przyiść maiący.

I to jeſt wierna treść Dekretu niemnıey przyczyna ſprawy. Jakże nakręcać, aby o sadzibę i o morgow kilku proceder, oznaczał kwestyonowanie całego Aktorſtwa. *Czytać wyrok.*

Nadto Czaplejewſki jeszcze w ow czas przelanego Obligu nie miał ut z Poſseſsorem Antonim o krzywdy swoiey własności prawował się, i jakiż związek wyprobowanym być może ſprawy Obligowey, z odeſzłą o ſadzibę i grunta, pierwſza bowiem do całości Kobylak rozciąga się, druga o awuls od folwarku Czaplejewſkiego do części naymnieyſzey Kobylakow żadnego ſtoſunku niema, i temiż to racyami można Was Sędziowie omamić, abyście patrząc się na Dekreta powierzchu nie wglądaiąc w treści onych gubili Czaplejewſkiego na losie.

Po co miał Czapleiewſki do proċederu o grunta i ſadzibę przez Antoniego Osobiście zagarnioną pozywać Mateuſza, i to chyba z grobu wywoływać, bo w 1789. nieżył, gdy on Obligu przelanego nieposiadał na tedy, i nie wglądał, zaczym Antoni ſłuſznie, albo nie? Kobylaki dzierży.

Wſzy-

Wszystkie więc supposita Antoniego, są fałszywe na zamęt sprawy Obligowey i sprawiedliwości wprowadzone, których słuchać sumnienie i charakter każdemu bronią, zas proces z Grabowskiemi do dziedzictwa niestosuie się, gdy z dyferencyi wyniknął.

§.

Dowodzi naostatek Antoni Szczygielski, że gdy Dekret Grodzki Wołkow: w przyiściu Jana Szczygielskiego Aktora Obligu od Matetusza wydanego, nieprzyiął przed sobą forum rzeczony Jan, wyniosł Aktorat w Ziemstwie tamecznym, zaczym konkludował, że gdzie sprawa poczęta, tam być konczoną powinna.

℟. Winszować trzeba powodzenia JP. Antoniemu w Grodzie Wołkow: gdzie Konst: 1776. forum ubiquinarium za obligami naznaczaiąca niema szacunku, prawołomstwo nieznaydzie naśladowania, zwłaszcza w tey Magistraturze, która iest mocną błędy mnieyszych Sądów poprawiać, nie wskazał Grod iednak Ziemstwa Wołkow: po cóż JP. Antoni forum competens nadciąga do znaczenia Wołkowyskiego Ziem: Sądu.

A że Jan Szczygielski wpisał tam Aktorat, bynaymniey nie zgrzeszył, bo ex foro ubiquinario wszędzie mógł mieć proceder, gdyby zaś wpis tłumaczyć za rozpoczętą sprawę, ieszcze takiego sentymentu nikt niemiał, bo znać powinien Szczygielski Konst: 1764. która o kontynuacyi w tymże Sądzie procesów rozpoczętych pisząc, wyraźnie wzmieniła, że gdyby zaszły dylacye, lub kontumacyine Dekreta. *Czytać też Konst: Koequacyina rzekła.*

Aktorat będąc wolnym przed Ukazem Rządowym, podług Prawa Litt: do zmazania niedaie stopnia sprawie, gdy Konst: 1726. i 1784. tak na pozwach, iak na całym planie poprawić się dozwalaią.

Uwięziłże siebie Jan Szczygielski, gdy Dekretu nie złożył, gdy idąc za wolą Konst: 1776 wlewkowy nabywca Czapleiewski, udał się do Trybunału, niepopieraiąc w Ziemstwi. W tenczas on winnym będzie, gdy Konst: rzeczone i Ukaz Monarszy 1797. Aug: 14. upadną.

Gdybym wkoncu zawiązał usta JP. Antoniemu, gdybym dowiodł, że śmiały bardzo, aby opugnował wszystkiemu, wzywam Dekretu w Sądzie waszym w Ru przeszłym Junij 24. D. zapadłego.

Sam JP. Antoni neyduiąc się, burzył Aktorat Czaplejewskiego, w zamiarze Remissy na drugą Kadencyą, lecz odpowiedziano, że gdy Czaplejewski przynosi Sprawę Obligową, gdy Konst: 1776 forum ubiquinarium za Obligiem przeznaczyła, gdy Ukaz Nayiasnieyszego MONARCHY w rzeczy długow nayrychleyszą satisfakcyą domierzać determinuie, i gdy obie strony obecnemi nayduią się.

Przeto utrzymano wpis Czaplejewskiego, a wraz uciekł z Sądow JP. Antoni, i Kondemnata upadła.

Niegrzeszyż dopiero? Gdy przeciwko waszemu wyrokowi mówi, gdy Remissy do Wołkowyska żąda wtenczas, kiedy forum legitymowane, kiedy oprócz Obligu, nic nie przyięto do Kwestyi.

Złomalibyście Sędziowie swóy Dekret! Gdybyście nie ukarali 6. Niedzielami Wieży podług Art: 11. z Roz: 1. JP. Antoniego, bardziey: gdybyście odsyłali ten proceder do Ziemstwa, skaso-

E wa-

walibyście tyle ustaw Krajowych, i dawnieyszych, i terazniey-szą, a więc Argument Szczygielskiego upada.

Ugruntowany Czaplejewski na Dekrecie Sądu waszego, na Prawach tłumaczeniu nieuległych ważnie przychodzi, bo ieżeli tu nie znaydzie protekcyi, Wołkowysk sprawiedliwości iemu nie obiecuje, gdzie związany Szczygielski z Urzędnikami, wszystko dokazać zdoła.

Dołączam ieszcze uwagę, z iakich tu powodow Remiſsa nastempowałaby, i poco pozywał, a Remiſsyinych do Obligowych łączył, pierwiey zaś nie mogącego przybydź Czaplejewskiego Kondemnował (na czym przysięga) Szczygielski czyż niezasłużył na karę Ewokacyiną.

Wszak Folwark Kobylaki w iednym Ptcie leży, i nie o Aktorstwo onego Sprawa, wszak Oblig ad forum ubiquinarium służy, iakaż przyczyna do Remiſsy? Oprócz wybiegu Konst: 1764. wiadomo wczym dozwala szukać Remiſsy, iestże stosunek w ptzyiściu Szczygielskiego, niech każdy decyduje.

Powiada, że o Aktorstwo Proceder w Ziemstwie exystuie. O iak to fałszywie wnośi, gdy okazałem, że nikt iuż Antoniego nie pociąga, że Mateusza Sukceſsorowie naypewniey w Kondykcie z nim będący milczą, gdy niema z kim odsyłać.

Jeżeli o Oblig Praktyka byłaby, aby przyznany Dokument niewyparty od dłużnika rozpoznawać, i to jest: co zamęty przeciwnika poniża, co Was Sędziowie do sprawiedliwości i praw exekucyi nakłonić powinno.

§.

Obiektuie ieſzcze, żeby były długi Franciſzka, a przecież ani Obligow rekuperowanych nie okazał, ani procederow nie wyświecił, ieżeliby zaś naydowały ſię, niech intraty przez lat 20. wybierane położy, a wſzyſtko ułatwionym zoſtanie: w końcu ſłowa nie znaczą przekonania.

Toż względem ciężarow Mateuſza, oprócz Bazylianow, niema śladu, aby komu był winnym, oddaty expulſsyi przychody z iego Folwarku powiny zaſtąpić tę deportacyą, albo niech obrachowawſzy ſię z Intrat, uſtąpi z Kobylakow Antoni, w ów czas Czaplejewſki Kredytor Mateuſza ze wſzyſtkiemi ukonczyć ſubmituie ſię.

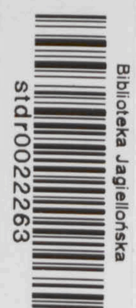
Wszakże, gdy konkursu niema, próżne wrażenie czyniono, które będąc z siebie nikcznym nie zatamuie, aby Oblig satysfakcyi nie wzioł.

§.

Gdy zarzuty wymyslane wzieły rezolucyą, gdy Remiſsa żądana z Prawem walczy, i niema oney z kim udzielać, ſtawa Czaplejewſki przy Obligu przyznanym, przy Inekwitacyi do Kobylakow opisaney, ufa nakoniec, że powszechna sprawiedliwość, iakiey głośna echo Wasze Sędziowie uwielbia czyny, oſłoni od upadku, i tych sprężyn, które na własność Czapleiewſkiego naſtawił Szczygielſki. Daruycie przeciągłemu tłumaczeniu, wszak gorliwość wyſtępku nie mnoży, zwróćcie każdemu, co iest iego, a względni na tyle Dekretow, iakie zaszły, nie oszczędzaycie wydatkow nadto Obywatelowi bolesnych.

Cetera ad Petita.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0022263

